

Foreldreplakat

Alle ord har en bestemt måte de staves på:

- Noen ord staves slik de uttales eller sies. Vi kaller dem **lydrette** ord eller **høreord**.
Vi kan **høre** hvordan de staves.
- Noen ord staves annerledes enn de sies. Vi kaller dem **ikke-lydrette** ord eller **huskeord**.
Vi må **lære** og vi må **huske** hvordan de staves.
- Ikke-lydrette ord kan være vanskelig å stave riktig og må øves spesielt på.

Eksempler på stavemåte, uttale og staveuttale for ikke-lydrette ord (huskeord):

Stavemåte	Vanlig uttale	Staveuttale	Forklaring
god	/go/	/god/	I staveuttalen uttales også d-lyden
kom	/kåm/	/kom/	I staveuttalen uttales en o-lyd
gir	/jir/	/gir/	I staveuttalen uttales en g-lyd

Barnet lærer å lage og bruke staveuttaler slik:

- Det ikke-lydrette ordet leses slik det staves, men trukket sammen til en helhet.
- Alle bokstavene i det skrevne ordet uttales lydrett med sine vanlige lyder.
- Stumme bokstaver er ikke stumme i staveuttaler. De sies.
- Staveuttalen inneholder nøyaktig informasjon om alle bokstavene i det skrevne ordet.
- Staveuttalen hentes fram og sies når barna skal skrive ordet. Slik kan barna stave ikke-lydrette ord som *om* de var lydrette.

Barnet lærer å lage staveuttaler med et stavelæringskort som forteller hva det skal gjøre:

Huskeord:

Når du skal *lære* ordet:

1. Se godt på bokstavene i ordet.
2. Les og si ordet på vanlig måte.
3. Les ordet slik det staves – som en staveuttale.

Når du skal *stave* ordet:

1. Se ordet for deg inne i hodet.
2. Hent fram og si staveuttalen.
3. Skriv det du sier.

- Barnet bruker først kortet til å lage staveuttalen til huskeordet.
- Når barnet skal skrive ordet, snur barnet kortet, henter fram og sier staveuttalen og skriver det han/hun sier.
- Til slutt snur barnet kortet til forsiden og sjekker om ordet er riktig skrevet.

Etterpå kan du hjelpe ditt barn ved å skjule stavekortet og diktere huskeordet.

- Barnet skriver ordet én gang.
- Vis så kortet med huskeordet og sammenlign.
- Gi ros hvis ordet er riktig skrevet. Hvis ordet er skrevet feil:
 - Viser du riktig stavemåte.
 - Sier *hva* barnet må huske på.
 - Oppmuntrer barnet til å skrive ordet om igjen.
- Gjenta denne framgangsmåten to ganger til med det samme ordet.

Målet er at barnet skal lære å lage og bruke staveuttaler til å stave ikke-lydrette ord (huskeord) uten å bruke stavekort.

Se elevplakat